

Samrådsredogörelse

Samråd 2018

Tillhörande Samrådshandling Fördjupning för Sävar

Mars 2020

Fördjupad översiktsplan för Sävar har varit ute på samråd mellan 7 maj – 30 september 2018, ordinarie samrådstid förlängdes från 31 augusti.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	DIALOGTRÄFFAR FÖR ALLMÄNHETEN UNDER SAMRÅDSTIDEN	3
2.	SAMMANFATTNING AV SAMRÅDET 2018	4
3.	DE VANLIGASTE ARGUMENTEN OCH KOMMENTARER	5
3.1.	Järnvägens linjedragning.....	5
3.2.	Skogforsk	5
3.3.	Linje nord och Sävar Såg	6
3.4.	Bli Sävar en sovstad?	7
3.5.	Samhällsservice.....	7
3.6.	Planerad bebyggelse	8
3.7.	Trafik	9
3.8.	Identiteten och kultur	10
3.9.	Krutbrånet	11
3.10.	Vatten	11
3.11.	Sävarån och Grönområden	12
3.12.	Jordbruksmark	12
3.13.	Strandskydd	13
3.14.	Risker gällande erosion, brandförsvar mm.....	13
3.15.	Ämnen utanför Översiktsplanens inflytande.....	14
3.16.	Ytterligare Yttrande	14
4.	FÖRSLAG PÅ FÖRÄNDRINGAR OCH JUSTERINGAR	16

1. Dialogträffar för allmänheten under samrådstiden

Dialogträffen på Sävar marknad samordnades med Trafikverket som hade samråd kring då förordad linje syd. Till Umeå kommuns monter kom drygt 500 personer för att prata om planförslaget och Sävars framtid. Besökarna var relativt jämnt fördelade mellan kön och ålder, dock med en underrepresentation av ungdomar mellan 13-18 år samt en viss överrepresentation av personer över 60 år. Sammanfattningsvis är det många som är engagerade i utvecklingen av Sävar och hade många funderingar och frågor. Många ser fram emot Sävars utveckling och att det efter beslut om järnvägsdragningen äntligen kan börja byggas även i Sävar.

Dialogträffar:

- *Sävar marknad, 27 maj 2018*
- *Sävar bibliotek 4 tillfällen, 20–26 september 2018*
- *Föreningar i Sävar*
- *Näringslivet (Skogforsk, Norra Skogsägarna)*

Det var ett stort fokus på linjedragningen av Norrbotniabanan där många visade missnöje över att förordad linjedragning inte passerar Sävar såg (linje nord ansågs bättre). Ett av de vanligaste argumenten som lyftes var att det finns stora miljövinster med att låta sågens gods gå på järnväg istället för på lastbilar, med hänvisning till Norra skogsägarnas debattinlägg i Västerbottens Kuriren (180517). Det var även många som tog upp oron över Skogforsk och deras verksamhet när järnvägen planerades att gå över deras lokaler. Åsikten om järnvägen delade de som besökte montern där några lyfte dock fördelarna med att ha en centralt belägen järnväg då det ökar pendlingsmöjligheterna, medan andra menar att järnvägen bör gå så långt bort från samhället som möjligt då det ändå inte är någon som kommer att åka tåg.

Några uttryckte missnöje med föreslagen höjd på husen och vill inte se några höghus i Sävar, då det inte passar in. De allra flesta är dock överens om att det finns ett stort behov av lägenheter i Sävar och att det förslaget i planen är väldigt efterlängtat. Några lyfte även den kulturhistoriska platsen Krutbrånet och att detta inte bör bebyggas och därmed bli oåterkallligt, man lyfte möjligheterna att använda området som ett rekreativt område.

Det är tydligt att det finns ett stort behov av en större samlingslokal och mötesplats inomhus i Sävar, det är många föreningar som inte får plats med sina möten i någon befintlig lokal. Ett allaktivitetshus är något som många efterfrågar.

Dialogträffarna på Sävar bibliotek var en extrainsatt aktivitet för att möta upp efterfrågan och engagemanget som väcktes under samrådstiden, det fanns ett behov av att vara på plats och kunna svara på frågor från sävarborna. Totalt sett besökte drygt 100 personer träffarna och fick möjlighet att ställa frågor till tjänstepersoner från både Umeå kommun och Trafikverket. Det var många allmänna nyfikna frågor och funderingar som lyftes. En del av samtalen handlade om att reda ut vad som sagts i den mediala debatt som varit under samrådstiden samt en del spekulationer kring planeringsprocessen av både Fördjupade översiktsplanen och järnvägssträckningen. I övrigt var det ungefär samma synpunkter som kom fram under dialogträffen på Sävar marknad i maj 2018.

Dialogträff Sävar marknad, Maj 2018

2. Sammanfattning av samrådet 2018

Under samrådstiden inkom totalt 102 yttranden varav 72 från privatpersoner, dock är ett antal yttranden skrivna av flera personer tillsammans. Det är viktigt att lyfta frågan om vilka som kommer till tals och vilka som för fram sina åsikter under samrådet, både genom yttranden och de fysiska mötena. Generellt kan sägas att de synpunkter som inkommit inte per automatik är representativa för Sävars befolkning. En tydlig skillnad mellan de inkomna skriftliga synpunkterna och de fysiska mötena är att de personer som är positiva till utvecklingen av Sävar och ställer sig bakom planförslaget inte har inkommit med skriftliga synpunkter i samma utsträckning som de personer som är missnöjda och framför kritiska synpunkter på planförslaget.

Samrådet syftar inte bara till att ge invånarna chans att yttra sig utan lika mycket till att kommunen får lokal kunskap, information och idéer som bidrar till att förbättra planen. Denna information är kvalitativ, det vill säga att innehållet av yttranden är viktigare än hur många som yttrar sig för eller mot en sak, eftersom det inte går att säga om gruppen som yttrar sig på ett visst sätt är representativ för samhället eller inte.

Trafikverket hade samråd över förordad linjesträckning under samma tidsperiod som den fördjupande översiktsplanen för Sävar (FÖP Sävar) var ute på samråd.

Inkomna synpunkter har föranlett relativt stora förändringar av planförslaget, vilket gör att ett nytt samråd hålls med det reviderade planförslaget. Förnyat samråd pågår mellan 1 april – 30 juni 2020, där berörda aktörer och allmänhet välkomnas att lämna synpunkter.

Läshänvisning

Synpunkter bör läsas med beaktande av att de skickades in 2018. Det betyder att vissa argument eller synpunkter nu kan ses som mindre relevanta på grund av förändrade förutsättningar och beslut som redan har tagits (exempelvis linjedragning och stationsläge).

Samrådsredogörelsen är upplagt så att de vanligaste argumenten beskrivs, samt vilken aktör som yttrat sig kring just den frågan. Sedan en kommentar om hur kommunen bemöter synpunkten och om den föranleder någon förändring i den nya planförslaget 2020. Samrådsredogörelsen bemöter synpunkter som yttrade sig kritiskt mot planförslaget 2018 eller lyfte frågor och idéer. Positiva yttrande uppskattas lika mycket men bemöts inte om det inte finns särskild anledning till detta. Sist i dokumentet finns en sammanfattning av vilka justeringar som gjorts efter samrådet.

3. De vanligaste argumenten och kommentarer

I detta avsnitt tas de mest förekommande synpunkterna först och sedan i fallande ordning, med en kommentar om hur synpunkterna bemöts och tas om hand. Ifall synpunkten föranleder någon förändring av planförslaget 2020 framkommer även det.

3.1. Järnvägens linjedragning

Synpunkter från: Norra skogsägarna, Skogforsk, Centerpartiet och stort antal privatpersoner.

En av de vanligaste synpunkterna berör järnvägen och dess dragning. Först och främst bör det tydliggöras att beslut om att järnvägen ska byggas liksom beslut om linjesträckning inte ligger hos kommunen, utan det är Trafikverket som tar beslut i dessa frågor.

Några privatpersoner, organisationer och partier lyfte sin oro angående de olika förslagna linjesträckningarna. En synpunkt var att den sydliga linjen skulle påverka landskapsbilden negativt, skada en värdefull vattentäkt och förstöra privata tomter. Vidare hystes betänkligheter mot höga kostnader som uppstår med järnvägen och särskilt med en linjedragning som skär över E4 flera gånger. Slutligen var en annan fråga som dök upp i samband med järnvägen om det inte skulle ha varit bättre att planera för dubbelspår från början på Norrbotniabanen.

Kommentar:

En del av kommunens syfte med den fördjupade översiktsplanen har varit att tillhandahålla underlag till Trafikverket, så att deras beslut kan bidra till och skapa förutsättningar för bästa möjliga utveckling i Sävar. I denna roll har kommunen yttrat sig för en central linjedragning och motiverar varför i planförslaget.

*När nu Trafikverket har tagit beslut om en central linjedragning genom Sävar påverkas inte den nämnda **vattentäkten** av järnvägen. När det gäller påverkan på landskapsbilden har alla de föreslagna järnvägslinjerna en påverkan. Påverkan av en sydlig dragning på landskapsbilden i området faller dock bort i och med Trafikverkets beslut. Kommunen menar även att den centrala linjedragningen medför minst negativ påverkan eftersom samlokalisering med E4:an leder till en minimering av areal som påverkas negativt.*

Inom kommunens pågående arbete med ambitionen att skapa förutsättningar för bäst möjliga utveckling i Sävar följde kommunen även trafikverkets planeringsarbete för järnvägen och fick ge synpunkter. Arbetet resulterade i en betydlig lägre profil för järnvägen i avsnittet norr/öst om Sävarån. Profilsänkningen kommer att påverka bullernivå och eventuella störningar positivt. Samtidigt kommer sänkningen minska påverkan på landskapsbilden.

Att järnvägar påverkar privata tomter kan oftast inte förhindras helt, här krävs avvägningar mot samhällsnyttan. Med utgångspunkt i den förordade linjedragningen försöker Umeå kommun i samarbete med Trafikverket att hålla påverkan på privata tomter så låg som möjligt.

Angående de tilltalade höga kostnaderna var det rimligt att anta att de E4-nära linjesträckningarna skulle bli dyrare än det norra alternativet, men i avvägning mot andra samhällsnyttor (exempelvis möjligheten till samhällsutvecklingen, koppling till befintligt och framtida samhälle, resandeunderlag mm.) har Umeå kommun förordat en central linjesträckning.

Frågan om dubbelspår riktas mot Trafikverket.

3.2. Skogforsk

Synpunkter från: Centerpartiet, Skogforsk, Norra Skogsägarna och många privatpersoner.

Det kom in många synpunkter gällande Skogforsks verksamhet och dess framtid. Anledningen till dessa synpunkter var att planförslaget 2018 visade Skogforsks Verksamhetsområde som utredningsområde för framtida bostadsbebyggelse. Det var motiverat utifrån om Skogforsk i framtiden skulle vilja omlokalisera sin verksamhet, skulle det vara möjligt att utreda lämplighet för bostadsbebyggelse. Vidare skulle en sydlig linjedragning gå rakt över Skogforsks verksamhetsbyggnader och skulle därigenom innebära en flytt av lokaler. Utöver politiska aktörer och Skogforsk själva var det även många privatpersoner som yttrade sig oroligt kring Skogforsks framtid i Sävar.

Kommentar:

Intentionen av Umeå Kommun i planförslaget 2018 var att visa på områdets framtida potential för bebyggelse ifall Skogforsk själva skulle omlokalisera sin verksamhet. Skogforsk har full rådighet över sin fastighet och då Skogforsk önskar ligga kvar i befintligt läge har kommunen anpassat planförslaget 2020 så att området istället för utredningsområdet pekas ut som verksamhetsområde för Skogforsk.

Trafikverket har fattat beslut att gå vidare med linje central vilket betyder att konsekvenser som linje syd innebar för Skogforsks lokaler nu undviks. Påverkan som uppstår genom linje central kommer att hanteras av Trafikverket.

3.3. Linje nord och Sävar Såg

Synpunkter från: Norra skogsägarna, Byggnadsnämnden, Centerpartiet och många privatpersoner.

Argumentet att den norra linjedragningen skulle vara bättre för Sävar Såg var det mest frekventa argumentet kopplat till linjesträckningen. Detta eftersom denna linjesträckning skulle möjliggöra sågens anslutning till järnvägen för godstransport vilket skulle kunna minska tung trafik genom Sävar och bidra till miljövänligare transportlösningar. Dessutom skulle norra linjen vara närmare till det nya utpekade industriområdet.

Byggnadsnämnden efterfrågar resonemang kring industrispår, men förordar en central linjedragning.

Kommentar:

Umeå Kommun har ansvar att skapa förutsättningar som möjliggör näringslivsutveckling och hållbara godstransporter, men i val av linjedragning det finns ett stort antal andra samhällsintressen som också ska beaktas. Så även möjlighet att utveckla övriga näringslivet i Sävar, även om Sävar såg är en stor arbetsplats. Utveckling av Sävar skulle vid norra linjedragningen inte möjliggöras i samma utsträckning som vid den centrala linjesträckningen, eftersom olika faktorer och (riks-)intressen förhindrar en utbredning av Sävar norrut. Därför har kommunen förespråkat en central linjedragningen, där beslut om dragningen fattas av Trafikverket och inte av Umeå kommun. För att möjliggöra anslutning till järnvägen för godstransport skapas i planförslaget 2020 nu förutsättningar för ett industrispår genom utpekande av ett markreservat. Detta industrispår kan även skapa förutsättningar att järnvägsansluta det nya verksamhetsområdet som pekas ut (V3), och utgångspunkten är att det ska påverka friluftsområdet (samt elljusspåret) norr om Sävar så lite som möjligt.

Timmer Sävar såg, Fotograf: Ann-Margrethe Iseklint

3.4. Blir Sävar en sovstad?

Synpunkter från: Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Centerpartiet, Norra Skogsägarna, Gemensamt yttrande från föreningar i Sävar (Sävar Hembygdsförening, Sävarådalens trädgårdssällskap, Lions Sävar, Sävar IK, Sävaråkyrkan) och privatpersoner.

Några åsikter från privatpersoner såsom partierna håller emot planen att den skulle leda till att Sävar blir en sovstad och hävdar att inte tillräcklig hänsyn tas till utökningen av handel och service, arbetsplatser och verksamheter samt turism.

Kommentar:

Kommunen håller inte med om detta synsätt. Planförslaget erbjuder möjligheter för boende att arbeta i Sävar och för näringslivet att etableras eller utvecklas lokalt. Viktigt är att även om kommunen kan skapa förutsättningar för näringsliv, handel och service så kan kommunen inte styra vilka verksamheter som etableras i Sävar. Det nya planförslaget 2020 innehåller en utökning av verksamhetsområdet V3 (tidigare V2), där det finns möjlighet för näringslivetableringar. Vidare förtydligas i planförslaget 2020 möjligheter för näringslivetablering i det befintliga samhället samt inom föreslagna nya bebyggelseområden (se planförslaget).

3.5. Samhällsservice

Synpunkter från: Länsstyrelsen, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, För- och grundskolenämnden, Byggnadsnämnden, Sävar-Täfteå Socialdemokratiska förening, Fritidsnämnden, Kulturnämnden, Gemensamt yttrande från föreningar i Sävar (Sävar Hembygdsförening, Sävarådalens trädgårdssällskap, Lions Sävar, Sävar IK, Sävaråkyrkan), Tekniska nämnden och privatpersoner.

Planförslaget 2018 bör säkerställa förutsättningar för att erbjuda samhällsservice till invånarna i den utsträckningen som behövs. Vissa hävdade att planförslaget 2018 inte tog tillräcklig hänsyn till olika typer av samhällsservice. Däribland skolor, förskolor, idrottsanläggningar, fritid- och rekreationsanläggningar samt rekreationsstråk längs Sävarån, offentligt rum och parker och bredbandförsörjning.

Idrottsanläggning i norra delen av Sävar samhälle

Kommentar:

Angående samhällsservice bedömer kommunen att tillräcklig hänsyn till har tagits nämnda samhällstjänster utifrån den detaljeringsnivån som är lämplig för en fördjupad översiktsplan.

Utifrån inkommande synpunkter har formuleringarna kring samhällsservice förtydligats genom ytterligare beskrivning av framtida behov av offentlig service, exempelvis behov av skola, förskola, äldreboenden och andra

typer av boenden som kommunen har ansvar för. Kommunen har som ambition att kommunalt markförvärv sker i tillräcklig utsträckning för att Sävar kan utvecklas på bästa möjliga sätt. Detalj om ändringarna hittas i planförslaget 2020.

Bredbandsförsörjning är viktigt för såväl privatpersoner som näringslivet och förväntas behövs allt mer framöver. Umeå Energi förhåller sig till kommunens målsättning avseende medborgarnas tillgång till bredband och det betyder att bredbandsförsörjning kommer att byggas ut där Umeå växer.

Vision för Sävaråns strandområde är att vara en viktigt rekreations- och fritidsområde som kopplar ihop norra med (framtida) södra delar av Sävar och ger snabbt tillgång till ytterligare rekreationsområden i sävars närhet. Idag är det emellertid så att delar av stranden längs ån inte är tillgänglig för allmänheten. Det finns dock stor potential i detta område och ambitionen är att förbättra tillgängligheten när utbyggnad av bebyggelseområden sker. Kommunens långsiktiga ambition är även att förbättra befintliga leder längs ån. Planförslaget 2020 kompletteras med beskrivningar av värden och funktioner som bör skapas i det gröna stråket genom bebyggelseområdena på södra sidan (N5). Planförslaget 2020 kompletteras med ett avsnitt om de offentliga rummen med parker och rekreation mm.

3.6. Planerad bebyggelse

Synpunkter från: Länsstyrelsen, Vakin, individ- och familjenämnden, äldre- och vårdnämnden, Sävar- Täfteå Socialdemokratiska förening, Byggnadsnämnden och privatpersoner.

När det gäller bebyggelse inkom synpunkter med olika inriktningar. Till exempel önskas (mer) kommunalt bostadsbyggande i Sävar samt att en blandning av olika boendeformer uppstår. Vidare lyfts att trivselsboende samt andra boendeformer för personer med särskilda behov saknas. Ytterligare efterfrågades en prövning om tätare bebyggelse i vissa områden såväl som en redovisning av bebyggelserelevanta geologiska förhållanden. Vissa såg Sävar även som framtida ekoby och vill att planen tar ställning till det. Synpunkter på våningsantal och byggnadshöjd har inkommit där man ifrågasätter byggnader upp till 6 våningar i ett samhälle som Sävar. Byggnadsnämnden efterfrågar tätare bebyggelse än föreslaget inom de delar som ligger nära resecentrum.

Kommentar:

Kommunalt bostadsbyggande är en fråga för Bostaden AB som agerar på marknadsvillkor angående var de väljer att uppföra ny bebyggelse. Därutöver äger kommunen begränsad mängd mark i Sävar som – tillsammans med kommunalt markförvärv – ska användas för att säkerställa framtida behov av samhällstjänster och kommunala verksamheter. Utifrån denna situation är möjligheten för Umeå kommun att ställa krav eller mål om ekoby eller mer blandning av boendeformer begränsad även om kommunen välkomnar det sistnämnda eftersom det bidrar till social hållbarhet. Dessutom finns många detaljfrågor som inte regleras på översiktsplanens nivå såsom exempelvis upplåtelseformer. Samma gäller för Trivselsboende och liknande som styrs i ett senare planeringsstadium eller är utanför kommunens påverkan.

Det finns ett stort behov av lägenheter i Sävar, vilket motiverar förslaget till flerfamiljshus. För att klara tillväxtambitionerna för Sävar och samtidigt hushålla med värdefull mark krävs det en tätare bebyggelse med högre hus än det finns i befintliga Sävar. Därför har en täthet med upp till 6 våningar föreslagits för de tätaste områdena närmast centrum och resecentrum. Alternativet till täthet, nämligen att exploatera nya bebyggelseområden i samma stil och täthet som befintligt samhälle skulle innebära att stora värdefulla markarealer skulle tas i anspråk, vilket kommunen menar inte är att hushålla med våra gemensamma resurser.

I de (vita) ommarkerade områden i plankartan fortsätts pågående markanvändningen och möjligen kan områden bebyggas, efter prövning enligt plan- och bygglagen.

När tomter släpps kan Umeå kommun omöjligt svara på eftersom utpekade bebyggelseområden till största del är i privat ägo. Planeringsprocessen är vanligtvis lång och innan tomter kan säljas behöver områdena även detaljplanläggas.

Kapitlet med Förutsättningar kompletteras med geologiska förhållande, mer detaljerade undersökningar görs vid behov i detaljplanarbetet.

3.7. Trafik

Synpunkter från: Trafikverket, Tekniska nämnden, Byggnadsnämnden, Sävar- Täfteå Socialdemokratiska förening och privatpersoner.

Området trafik fick mycket inspel under samrådstiden. En fråga som ställdes var varför man skulle planera framtida Sävar så att trafikleden inklusive buller, barriäreffekter och föroreningar skulle vara mitt i samhället. Linje central skulle vidare utgöra en risk för samhället genom transporter av farligt gods.

Det efterfrågas att planförslaget tydligare redogör för hur infrastruktur för cyklister ska förbättras med säkra och gena cykelvägar, även för pendlare.

När det gäller pendling lyfter en del tveksamheter gällande att tågpendling mellan Sävar och Umeå kommer att vara ett alternativ till bilpendling. Andra synpunkter kommer från sävarbor som antagligen använder bussen idag och ställer frågan hur busstrafik kommer att påverkas av tåget och önskar ett ställningstagande därtill. Det gäller även för frågan om angöring för busstrafiken vid resecentrum.

Kommentar:

Lokaliseringen av trafikleden mitt i samhället är en utmaning, därför behöver kommunen fortsättningsvis arbeta för att överbrygga barriäreffekten från E4/järnväg. Emellertid finns många mindre orter där järnvägen går genom tätorten och har en positiv påverkan på utvecklingen. På lång sikt planeras resecentrum utgöra kärnan av nya Sävar och ska möjliggöra snabb, miljövänligt resande till Umeå och Skellefteå men även längre distanser än så. Dessutom kan resecentrum fungera som naturlig mötesplats och nav som kopplar ihop södra och norra sävar och som skapar flöde av trafikanter som rör sig i området och bidrar till ett mer levande och tryggare samhälle. Alternativet till att samlokalisera de två stora trafikslagen (E4 och järnvägen) skulle ha varit att de utgör två stora, separata barriärer som ska överbryggas och riskerar att kapsla in samhället mellan två stora barriärer. Bedömningen är att kombinationen av de två barriärerna på samma ställe är det bästa alternativet.

I motsats till vissa yttranden gör kommunen bedömningen att planförslaget tar hänsyn till framtida behov och krav som ställs på infrastruktur i lämplig detaljningsnivå för en fördjupad översiktsplan.

Genom närheten till stationen kommer det skapas goda förutsättningar för flervåningshus och lägenheter i närhet till handel, tjänster och mobilitetsutbud. Dessa lägenheter kan erbjuda boende till dem som inte vill eller kan bo i en villa pga. preferenser, kostnader, hushållsstorlek och mer. Så skapar kommunen förutsättning för en social blandning och säkerställer att framtida sävarbor ges över goda möjligheter till att resa och leva hållbart.

Planförslaget 2020 förtydligas i fråga om trafik, gång- och cykelinfrastruktur och har ambitionen att tillhandahålla bra förutsättningar för en rörelserik livsstil. Enskilda leder regleras dock inte i det här planeringsskedet. Fram till Norrbotniabanan är byggd och i drift bedöms busstrafiken fortsätta på ett jämförbart sätt som i dagsläget. Efter trafikstart på Norrbotniabanan kommer troligtvis busstrafiken att anpassas och utgöra ett komplement till tågtrafiken och ambitionen är att alla i Sävar har bra möjligheter att åka kollektiv framöver. Det planeras för angöring av bussar vid Sävar resecentrum.

När det gäller föroreningar och transport av farlig gods betonas att det finns riktlinjer och gränsvärde (skyddsavstånd) som trafikverket och kommunen måste förhålla sig till vilket vi ska göra.

Buller från järnvägen är ett ämne som många oroar sig för. På grund av att högt buller kan påverka hälsan är Trafikverket bunden till att förhålla sig till riktlinjer och gränsvärden som inte får överskridas. Kommunen ser stora fördelar med linje central eftersom den ger chansen att kombinera två bullerkällor, nämligen E:4 och järnväg, till bara en på bara ett ställe. Därigenom möjliggörs att bulleråtgärder på järnvägen även kommer att förbättra bullersituationen från E4. Detsamma gäller för övergångar om bara en barriär måste korsas. Genom en profilsänkning på järnvägen genom Sävar kommer bullernivån och eventuella störningar bli bättre än tidigare förslag. Samtidigt kommer sänkningen minska påverkan på landskapsbilden. Trafikverkets utredning gällande bullerpåverkan visar även att buller kommer att minska i delar av bebyggelse längs linjedragningen i jäm-förelse med idag där det inte finns järnvägen men E:4. Trafikverket ansvarar för bulleråtgärder på Norrbotniabanan och E4.

Flygfoto över Sävar med väg E4 nederst i bild

3.8. Identiteten och kultur

Synpunkter från: Länsstyrelsen, Kulturnämnden, Västerbottens museum samt många privatpersoner.

Väldigt viktig och emotionellt laddad är diskussionen om visionen om Sävars framtid. Några yttrande lyfte oron att Sävar kommer att förlora sin identitet och bykänsla. Några vill inte att Sävar ska växa eller förändras utan att Sävar bör bevaras så som det är nu. Andra håller med att Sävar ska växa men vill att detta ske genom nya villaområden och inte genom förtätning på vissa håll med flerfamiljehus och lägenheter eftersom man menar att det inte passar befintlig bebyggelse. Dessutom anförs kulturhistoriska värden så som påverkan på byggnader med särskild arkitektur eller begravningsplats "kesen".

Kommentar:

Varför bor man i Sävar? Det finns massor av små byar i Umeå och hela Västerbotten men inte många som Sävar eftersom Sävar ligger i närhet till Umeå. Närhet till Umeå medan man har möjlighet att bo på landet med stor tomt och villa; det är livsstilen som är eftertraktad i Sävar. Umeå (Kommun) upplever en stark befolkningstillväxt och blir allt attraktivare att bo i, vilket även påverkar Sävar. När Umeå växer, gör även omlandet det i samma proportion som staden. Förändringar äger rum hela tiden, även i Sävar och Sävars tillväxt enligt planförslaget kommer inte att ske över natt. Det kommer troligtvis ta decennier tills vi har ett fullt utbyggt planförslag. Kanske centrala Sävar kommer att förlora bykänslan över tiden men då kommer en ny känsla att växa fram och det innebär inte per automatik en försämring. Kommunen, tillsammans med övriga aktörer och sävarbor, behöver arbeta för att Sävar även fortsättningsvis kommer att vara en attraktiv livsmiljö där människor vill och väljer att bo.

Ett samhälle bestående av villor för familjer är trevlig – för familjer. Emellertid är det inte ett samhälle som gör plats för ensamboende, unga vuxna eller äldre som inte har möjlighet att bo i hus längre eller som behöver gruppboende. Genom att komplettera Sävar med olika boendeformer kan Sävar mer än idag vara en plats för alla oberoende av ålder. En mer blandad befolkning ger bättre förutsättningar och underlag för affärer, verksamheter och samhällstjänster samt ett bredare utbud eftersom konsumtionsmönster, livspussel är mångfaldiga.

Kulturhistoriskt värdefulla miljöer finns i Sävar och förtydligas i Planförslaget 2020. De är en viktig del av Sävars identitet och när Sävar utvecklas ska hänsyn tas till kulturmiljön. Förtydliganden om myren Kesen som kan visa sig vara en begravningsplats behandlas inom avsnittet om område B3 i planförslaget 2020.

Kulturmiljö Sävar, Källa: Tyréns

3.9. Krutbrånet

Synpunkter från: Länsstyrelsen, Sävar- Täfteå Socialdemokratiska förening, Sävar hembygdsförening, Umeå Universitetet, Västerbottens museum och privatpersoner.

Det fanns ett flertal synpunkter kring planförslaget 2018 när det gäller framtiden för området Krutbrånet. Många menar att planförslaget 2018 kommer att påverka området negativt och lyfter också att en utveckling av området med fokus på det kulturhistoriska arvet eller som rekreationsområde vore önskvärt.

Kommentar:

Ändringar i planförslaget gjordes för området Krutbrånet där även Kustlandsvägen passerar genom. Krutbrånet har en viktig plats i Sveriges historia, det var här Sverige mötte Ryssland 1809 i det senaste slaget på svensk mark. Umeå kommun har tagit hänsyn till synpunkter som skickades in gällande Krutbrånet. Umeå kommun håller med om att Krutbrånet har stor betydelse för Sävars historia och identitet. Förutom det närliggande krigsmonumentet är det däremot svårt att utläsa något av historien i terrängen och Umeå kommun bedömer därför att en utredning av Krutbrånet ska ske för att få reda på vilket utvecklingspotential Krutbrånet har som attraktivt område samt som ett kulturhistoriskt besöksmål i norr. I det reviderade planförslaget föreslås fortsatt utredning av området med ambitionen att möjliggöra en utveckling och ett synliggörande av historien på platsen.

3.10. Vatten

Synpunkter från: Länsstyrelsen, VakIn, Tekniska nämnden, Sävar- Täfteå Socialdemokratiska förening och privatpersoner.

Runt frågan om vatten inkom ett antal synpunkter med olika fokusområden. Ett viktigt ämne är dagvattenhanteringen där det efterfrågas att kommunen är mer specifik och reder ut hur dagvattenhantering kan lyckas i en växande Sävar. VAKIN lyfte behovet för en utökning av det kommunala verksamhetsområdet för hantering av spillvatten såsom en utvidgning av dricksvattenkapaciteten för fler människor i Sävar.

Kommentar:

Dagvattenhantering i Sävar behandlas i eget avsnitt i planförslaget 2020. För att komplettera planeringsunderlagen och öka dess robusthet har kommunen bland annat tagit fram en skyfallskartering som ingår i kommunens bedömning av dagvattenförhållandet. I samverkan med VAKIN har förtydliganden kring spillvattenhantering och dricksvattenbehovet gjorts.

3.11. Sävarån och Grönområden

Synpunkter från: Länsstyrelsen, Tekniska nämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Sävar- Täfteå Socialdemokratiska förening, Västerbottens museum och privatpersoner.

Sävarån tillsammans med befintliga och tillkommande grönområden kommer att spela en avgörande roll för livskvalitén och möjligheten till rekreation i Sävar. Dessutom bidrar denna typ av områden med viktiga ekosystemtjänster.

Planförslaget 2018 fick kritik för att den inte på ett tillfredställande sätt redogjorde för befintliga grönområden i planområdet. Vidare saknades vägledning för hur dessa grönområden ska utvecklas. Länsstyrelsen har synpunkter på hur Sävarån som är ett natur 2000 område hanteras i planen. En redovisning av statusen på vattenförekomster Sävarån, Pålböleån och Armsjöbäcken samt en bedömning av hur planen ska nå miljö kvalitetsnormerna efterfrågas. Vattenkvalité bör ej försämrats och risken för en försämring bör behandlas i planen.

Kommentar:

Kommunen håller med om att Sävarån och grönområdena är en viktig aspekt för goda livsmiljöer för Sävar och planförslaget 2020 förtydligas med ett avsnitt om offentliga rum.

Redovisningen av befintliga grönområden som påverkas av översiktsplanen kompletterades i planförslaget 2020. Liksom beskrivningar om hur Sävars grönområde ska utvecklas framöver.

Statusen på vattenförekomsterna redovisas inte i översiktsplan, utan det hänvisas till databasen VISS för aktuell information. Miljö kvalitetsnormerna bevakas och hanteras i detaljplanen, där ickeförsämringskravet finns att förhålla sig till. Angående dagvattenhantering finns riktlinjer i planförslaget 2020 för efterföljande skeden.

3.12. Jordbruksmark

Synpunkter från: Länsstyrelsen, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Sävar hembygdsförening, Västerbottens museum och privatpersoner.

Det finns tre huvudsakliga synpunkter som kom in efter det första samrådet angående jordbruksmarken: För det första nämns den lokala produktionsförmågan som befaras försämrats när jordbruksmark försvinner. Att bebygga jordbruksmark går emot den nationella såsom den regionala livsmedelsstrategin. För det andra lyfts ett förändrat klimat som leder till större utmaningar när det gäller torka eller skyfall i framtiden. Jordbruksmark skulle i sådana fall fungera som buffer som kan absorbera och spara vatten. Till sist spelar jordbruksmark en viktig roll i samband med Sävars identitet. Det pekas på en lång historia av jordbruk i Sävar och på värdet som denna kulturmiljö.

Kommentar:

Planförslaget 2020 har förtydligats med en precisering kring varför denna mark är avgörande för Sävars utveckling. Kommunen håller med om att alla tre ovan nämnda argument är riktiga och har tagits i beaktande i avvägningen som har skett. Däremot är bedömningen fortfarande att argumenten för samhällsutvecklingen med sammanhängande bebyggelse samt tätortsutveckling i centrala läge med rimligt avstånd till resentrum är lika viktigt för en hållbart Sävar, särskilt med beaktande av klimatavtryck och möjligheten till hållbart resande samt uppfyllande av klimatmål och ökad nytta av järnvägsinvesteringar. Det allmänna intresset av tätortsutveckling med hög täthet i centralt läge bedöms utgöra ett väsentligt samhällsintresse och kan inte tillgodoses i andra lokaliseringar (än B1) med samma effekt. Det bedöms omöjligt att åstadkomma samma bebyggelsetäthet i ett mer perifert läge av Sävar. En glesare struktur i perifert läge innebär en osammanhängande tätortsutveckling samt att större arealer skulle behöva tas i anspråk för bebyggelse, på bekostnad av andra värden som naturvärden och rekreation för att nämna några.

Odlingsmark i södra delen av planområdet

3.13. Strandskydd

Synpunkter från: Länsstyrelsen, MHS, Byggnadsnämnden, Centerparti och privatpersoner.

Beträffande strandskydd fanns några synpunkter. Det efterlyses att Umeå kommun motiverar hur en 30-meter zon kan trygga växt- och djurlivet samt förhindra en försämring av den ekologiska statusen. Vidare önskas en redogörelse för hur sulfatjorder planeras hanteras under exploateringen med syftet att förhindra läckage av sura ämnen och metaller. Risker till försämring anses vara högre vid en smalare skyddszon än 100m. Ytterligare efterfrågas en beskrivning hur avvägningen gentemot strandskydd gjorts.

Kommentar:

Beskrivningarna i planförslaget 2020 har förtydligats i fråga om strandskydd och är utförliga. När det gäller upphävandet av strandskydd så sker det i så fall i detaljplaneringskede, utifrån gällande lagstiftning. Översiktsplanen avgör inte frågan om bebyggelse inom strandskyddsområden (framförallt B1), utan pekar ut kommunens ambition i markanvändningen. Allmänhetens tillgänglighet till stranden (i område B1) säkras genom en gång- och cykelväg mellan bebyggelse och strandskyddszonen av Sävarån. Genom att bevara en strandzon på minst 30 meter från Sävarån säkras viktiga kantzoner för biologisk mångfald från sedimentation, kanteffekter mm. Bedömningen är att det är lämpligt att pröva bebyggelse inom resten av strandskyddat område i detaljplaneskede. Angående sulfatjorder förtydligas i planförslaget 2020 att det är en utmaning som kan fördröja exploateringen av berörda områden, men att det hanteras i senare skede.

3.14. Risker gällande erosion, brandförsvar mm.

Synpunkter från: Länsstyrelsen, M, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Umeåregionens brandförsvar, Tekniska nämnden och privatpersoner.

Gällande ras, skred, erosion och översvämning menar en del av de inkomna synpunkterna att planförslaget är otillräckligt. Det efterlystes en beskrivning av hur bedömningen att en 30 meter strandzon kan minimera riskerna för fas och skred gjorts.

Gällande räddningstjänstverksamhet och deras insatstider lyfts en oro om att de inte skulle nå södra sävar tillräckligt snabbt.

En annan fråga var vilka brandskyddslösningar ska genomföras för byggnader som ligger söder om E4. Eftersom insatstiderna i dagsläget är längre bör flerbostadshus över tre plan projekteras med brandskyddslösningar

Vidare borde brandpostnätet byggas ut för att säkerställa effektiva släckinsatser.

Kommentar:

Ämnena ras, skred, erosion samt översvämning är viktigt att ta i betraktande och förtydligas i planförslaget 2020 bland annat i avsnittet om Risker. Ras, skred och erosion som riskfaktorer bör beaktas i efterföljande planprocesser, särskilt när det gäller ytor längs Sävarån. Geologiskt förhållande och därpå beroende risker kan informeras om på www.SGU.se.

Gällande brandskyddslösningar och brandpostnätet brukar dessa frågor inte regleras i en översiktsplan. Icke desto mindre bör behövliga åtgärder som garanterar säkerheten mot bränder genomföras, men detta hanteras i efterföljande planeringskede.

3.15. Ämnen utanför Översiktsplanens inflytande

Synpunkter från: Umeåregionens brandförsvaret, Sävar- Täfteå Socialdemokratiska förening, Fritidsnämnden, Gemensamt yttrande från föreningar i Sävar (Sävar Hembygdsförening, Sävarådalens trädgårdssällskap, Lions Sävar, Sävar IK, Sävaråkyrkan), Individ- och familjenämnden, Vakin och många privatpersoner.

Ett visst antal yttrande till planförslaget syftar till frågeställningar som inte regleras på översiktsplanenivå. Det handlar oftast om detaljfrågor. Bland annat lyfts det kommunala bostadsbyggandet, tidpunkten då tomter för småhus släpps, trivselsboende, brandpostnätet, brandskyddslösningar, samordning av kommunala lokaler och verksamheter, föreningsliv, blandning av boendeformer, återvinningsstationer och deras placering.

Kommentar:

En del av nämnda frågeställningar har kommunen redan tagit ställning till, i det här dokumenten eller i planförslaget. Mest berörda andra ansvariga eller efterföljande planskederna: Samordning av kommunala lokaler och verksamheter hanteras i senare planeringskede, även om ambitionerna uttrycks i planförslaget. Föreningsliv är en angelägenhet för hela samhället och översiktsplanen kan hjälpa till med att skapa vissa förutsättningar men rådigheten utöver det är begränsad. Detsamma gäller för blandning av boendeformer där översiktsplanen inte har möjlighet att påverka privata markägare och deras byggprojekt på denna detaljnivå.

Återvinningsstationer och deras placering är viktigt och riktigt att lyfta fram i samband med Umeå Kommuns mål om hållbar resursanvändning och cirkulär ekonomi. Emellertid är översiktsplanen inte rätt dokument för den typen av frågor.

3.16. Ytterligare Yttrande

Odemokratisk process?

Synpunkter från: privatpersoner.

Några personer yttrande åsikten att hela processen av FÖP-Sävar skulle ha varit ogenomskinlig, odemokratiskt och avsiktligt svårt att vara delaktigt. Man menar att det varit svårt att se hur vissa beslut har kommit till.

Kommentar:

Kommunen vill gärna tacka alla som visat intresse, aktivt deltagande och som informerat sig och omgivningen. Visserligen kan kommunen inte hålla med i påståendet att processen var ogenomskinlig med hänsyn till alla tillfällen som kommunen skapade för befolkningen att delta och informera sig (se avsnitt 1), vilket många sävarbor gjorde. Att det inkommer sådana synpunkter och kritik visar att deltagande och yttrande var och är möjligt. Ambitionen är att hålla processen kring den fördjupade översiktsplanen fortsatt öppen och transparent och i enlighet med gällande plan- och bygglag hålla samråd kring planerna för Sävars utveckling.

Dialogträff Sävar marknad, Maj 2018

4. Förändringar och justeringar

Större förändringar som är gjorda till Samrådshandling för Fördjupad översiktsplan för Sävar mars 2020:

- Den korridor som tidigare visade kommunens förordade sträckning av Norrbotniabanan har ersatts av den sträckning som Trafikverket har beslutat att arbeta vidare med, linje central.
- Justerat läge för stationsområde/resecentrum
- Skogforsk: Justerat planförslag där det blir utpekad som Verksamhetsområde istället för Utredningsområde som i tidigare version.
- Reservat för industrispår till nytt verksamhetsområde och Sävar såg.
- En utökning av nytt verksamhetsområde framförallt norrut och västerut nu V3 (tidigare V2)
- Utökning av verksamhetsområdet V1 norrut.
- Krutbrånet pekas ut som ett utredningsområde med möjlighet att synliggöra historien.
- Förtydligande om näringslivsutveckling, handel och service (för att undvika "sovstad")
- Förtydligande om behov av offentlig service (skola, förskola, äldreboende, idrott, friluftsliv mm)
- Ett avsnitt om offentliga rum har tillförts
- Riktlinjer för respektive område har tillförts
- Trafikavsnittet har kompletterats, bland annat med en illustration
- Förtydliganden om jordbruksmarken och avvägningen mot samhällsintresset av bebyggelse
- Förtydliganden om strandskyddet

Därutöver har en del mindre, redaktionella justeringar gjorts.